

EFESEDEɔ

Yá pó kú láe bee guuɔ

Lua zína Pɔlu wéleg ea gèn àaɔde guu à kè Efese wé àaɔe (Zin 19.1-20.1). Pɔlu d ea dakpeuna ū guu õ à láe bee kèu Efesedeɔn e (3.1, 4.1) Yá pó àle dané de yá pó Lua a zekàlené ké aaɔ tei gɔɔpii ūe, ké a pɔpii kāaa an mide Kilisi e, pó pó kú musu n̄ tɔɔleo píi (1.10).

Láe bee daalekii (1.3-3.21) yá pó Lua kewéé Yesu Kilisi sabai bɔɔlekè, õ à ledoū pó wá v i naa Kilisiwa yá bɔɔlekè, à mè Lua Yuda Yesudeɔ n̄ buipále Yesudeɔ kè a gbé ū medoūdeɔ ū. Bee gbea (4.1-6.20) Pɔlu òné aa ãiake wào ku mèndoūdeɔ ū naa Yesu Kilisiwa Yesu gáli guu, uaɔ guu, zikèkliɔ n̄ Yesusaideɔ guuo.

Pɔlu Yesudeɔ gɔa medoū lèe ū n̄ yá mèn àaɔo: Yesudeɔ de lán mewa mé Kilisi de mepi mi ū, Yesudeɔ de lán Lua kpéwa mé Kilisi de a édaalegbé ū. Yesudeɔ de n̄ pó Yesu sè ū. Beewa wá è Yesudeɔ ledoûk ea bò Dii kíie, tó wá aà náai v i mé wá naawà.

Gbéké pó Lua kewéé naa Kilisiwa guu

¹ Mámëmaa Pɔlu, Kilisi Yesu zína lá Lua yeiwa, ma láe bee kè Lua gbé pó aalé Kilisi Yesu náaike Efesedeɔn e.* ² Lua wá Mae n̄ Dii Yesu Kilisio gbékékéé, aai á gba aafia. ³ Wà Lua wá Dii Yesu Kilisi Mae sáaukpa! Wá naa Kilisiwa musu Lua báaa píi dàwágu wá nisínau. ⁴ Wá naawà guu à wá sé dúnìakalea ãa, ké wá kua ào adoaè sâasai. Àà

---

* **1:1** Zin 18.19-21, 19.1

yeawázi guu ⁵ à dàaa wá dílε a néo ũ n̄ Yesu Kilisi gbāao, lá àlε yá a pœä guuwa, ⁶ k̄é à t̄b̄o a gbékε gawide p̄o a k̄ewēe a Yenzidepi guu yái. ⁷ Wá naawà guu wa b̄o aà au sabai. A wá t̄aaēo k̄ewá† a gbékε z̄o ⁸ p̄o a k̄ewēe à k̄e zài guu. Ono p̄íi n̄ wezē p̄íio guu ⁹ a t̄ò wá a pœä asii d̄o, lá à zèò à k̄e Kilisi sabaiwa. ¹⁰ Tó aà pœäpi keḡo kà, a p̄ópii kääa an mide Kilisi, p̄o p̄ó kú musu n̄ t̄coleo p̄íi.

¹¹ Lua p̄o i yápii k̄e lá à zèò a pœä guuwa dàaa wá dílε lá àlε yáwa, à wá sé a p̄o ũ wá naa Kilisiwa guu, ¹² k̄é wá gbé p̄o wá wé d̄o Kilisizi káauo, wào d̄e aà t̄b̄onao ũ. ¹³ Ápi o s̄o a siiana yāmà, a bao p̄o a á suabapi s̄i. A naawà guu Lua a seela k̄ewá a Nisina p̄o à a legb̄e ũ. ¹⁴ A d̄e gba p̄o Lua dàaa dàwēe e ào ḡe a gbé boi ũ, k̄é aa aà t̄b̄o yái.

P̄olu wabikea Efesedeone

¹⁵ Ayāmeto za ḡo p̄o ma á Dii Yesu náaikεa mà n̄ á yea Lua gbé p̄íizio, ¹⁶ mili kámabo n̄ Lua sáaukpaa á yá musuoo. A yá i o d̄magu wabi p̄o mi k̄e Luawa guu. ¹⁷ Mi wabike Mae Gawide, wá Dii Yesu Kilisi Luawa, aà á gba ɔno, i á wé k̄éé n̄ a Nisina gbāao, k̄é à e à a d̄o wásawasa. ¹⁸ Mi wabikewà aà á n̄osé wēé, k̄é à e zia'ea yá p̄o à á káwà d̄o. A gba z̄o gawidepi dílε a gbéone ¹⁹ n̄ a gbāa z̄o bonsae p̄o lé z̄ike wá gbé p̄o wále a náaikεo guuo. Iko gbāapi z̄ikè Kilisi guu ²⁰ ḡo p̄o Lua aà b̄o gau à aà z̄oile musu a ɔplaai.‡ ²¹ We Kilisi deu kpalablenao n̄ ikodeo n̄ gbāadeo n̄ diiɔla p̄íi n̄ t̄o p̄o w̄i misiilenéo

† 1:7 Kls 1.14   ‡ 1:20 Soù 110.1

píi. § I kε dúnia tiae bee ado no, ní a pó pó a mɔðe lɔ. ²² Lua tò pópii mikpàwà,* õ à aà dìlε yápii mide ū Yesudeeonε.† ²³ Aamε Kilisi mε ū, aa de Kilisi pó ï gupii pa peea ū.

2

Bɔa gau gẽa wēniu

¹ A de yää geo ū Luaε á tàaeo ní á duunao yái.
² A té dúniae bee tufai, a misiile ìan gbāadeo kíae, nisina pó dɔaaa luayāmansaiōne ní a tiaopi. ³ Wápii wá deńwa yääe sɔ. Wi pó pó wá mε yei ní yá pó wá pɔ gbào ke. Wá ia guu wá de gbé pó Lua a pɔkūmabɔbɔmáa ū lán dāwa, ⁴ áma Lua sùuu zɔɔ, a yewázi maamaa. ⁵ Goo pó wá deè geo ū wá tàaeo yái, à wá vú ní Kilisio sānu. A á suabà a gbékε guue.*
⁶ Wá naa Kilisi Yesuwa guu à wá sé à wá zɔlεaàñɔ musu, ⁷ ké à e a gbékε zɔɔ bɔnsae oloné dúnia pó a mɔ guu yāmaa pó a kewée naa Kilisi Yesu guuwa. ⁸ Lua á suabà a gbékε guu Yesu náai pó á kε yáiε. Bee i bɔ á kíi no, Lua mé á gbá. ⁹ I bɔ á yákεa kíi no, ké gbékε su ìanadāðo yái. ¹⁰ Lua ɔgbén wá ū. Wá naa Kilisi Yesuwa guu à wá kέ, kέ wào kú ní yāmaa pó à dòaa dílewée kεao.

Gɔa medou naa Kilisiwa guu

¹¹ A gbé pó á de buipále ū ia guuɔ, tɔzɔnaɔ ì mεé gyafɔdeo, áma an tɔzɔa de gbénazína ɔgbé ūε, à làasooke á kua ziwa. ¹² Goo bee á kú Kilisi kpεo, á de zìlo ū Isailiōne. A baa ku Luabaakuaññɔ ní aà legbékεanéo guuo. A kú dúnia guu wedɔa zia'eai sai

---

§ **1:21** Kls 1.16   * **1:22** Soü 8.7   † **1:22** Kls 1.18   * **2:5** Kls 2.13

luadōsai. ¹³ A naa Kilisi Yesuwa guu tia, á gbé pó á zà ní Luao yāao a sōaàzi kāi ní Kilisipi au gbāao. ¹⁴ Aāpi mé wá kua ní kōo na ū, a tò Yudaō ní buipāleō gō medoū. Aà mē guu à íbelē pó da ní zānguo bii ū gbōo, ¹⁵ à Mōizi ikoyā kpàgui ní a yādileao, kē à to an pla mǐpii gōanō medoū gbé dafuō ū. Māa à ní kē ní kōo na. ¹⁶ A íbelē mǐde, à mǐpla mǐpii kēna ní Luao medoupi guu a gaa líwa musu. ¹⁷ A mò kēa na ní Luao baokpà á gbé pó á zà ní Luao ní gbé pó kāiaànō lō. [†] ¹⁸ Aà yái wápii wá sōa Mae Luazi zé vī ní aà Nisina doū gbāao. ¹⁹ Ayāmeto á dē nibō ge bōmō ū lōo, a gō beleō ū ní Lua gbé, aà uadeō ū. ²⁰ A gō kpé pó Lua lé bo ū. Zinao ní ānabiō mé a ēdaalea ū, mē Kilisi Yesu mē ẽpi daalegbé ū. ²¹ Naawà guu kpé pōpii i kō'eu, iō gbā Lua kpé ū naa Diiwa guu. ²² Apio sō á naawà guu á dē kpépi dōbō ū, kē ào dē Lua Nisina kúkii ū.

3

Pɔlu baonakpan ziia

¹ Bee yá mē tò ma Pɔlu, má dē dakpeuna ū Kilisi Yesu yá musu á buipāleō yái. ² I ma lá Lua a gbēkēkané zì dàmee má kē á guuo lé? ³ Lua a asiyyā bōmee, má kēé yōo kò. ⁴ Tó a a kyokè, á fō dō lá ma wé kē Kilisi asiyyā musu. ⁵ Lua i yápi o gbēe yāao, õ tiasa a bō a zinao ní a ānabiōne ní a Nisina gbāao. ⁶ Yá pó ulea yāapin ke: Naa Kilisi Yesuwa guu baona maa yái buipāleō gō Lua àizeeblenaō ū ní Yudaō, aa gōnō medoudeō ū. An baa ku lé pó

---

† 2:17 Isa 57.19

Lua gbè guu.* ⁷ Ma gõ baonapi kpana ũ gba pó Lua dàmee aà gbää lé zìkë ma guu yái. ⁸ Ma gbé pó má kpeε Lua gbéø guu, Lua gbapi dàmee, ɔ málë Kilisi èfääi pó lé vño baonakpa buipâleøne, ⁹ málë asiyyä pó Lua lé yá ní gbépiio bɔnë gupuau. Asiyyäpi ulæa Lua pó pòpii kè kñi za asinizi, ¹⁰ ké tiasa a to kpabalenaø ní ikode pó kú musuø a ɔno bui dasio e a gâlideøwa. ¹¹ Kilisi Yesu wá Dii sabai ɔ Lua pœä pó kú gɔɔpiipi bòlei. ¹² Wá naawà guu wá sɔa Luazi zé vñ ní sɔo dilea aà náaikëa yái. ¹³ Ayâmeto ma wabikewá, ásu tó á pɔ ya taasi pó málë ke á yá musu yáio. A kpelaa yáε.

Kilisi yeawázi

¹⁴ Ayâmeto mi kûlε Mae Luae. ¹⁵ Maepi ɔ maekε pó kú musu ní zìløø píi ì a ɔlesε. ¹⁶ Mi wabikewà aà á gba gbää á nòse guu ní a Nisîna gbääao a gawi zìø léu, ¹⁷ Kilisi e sadaágwu a náai pó álé ke yái, á zìnapelea ìø zedøø aà yeawázi guu, ¹⁸ ké à e Kilisi yeawázi yàasa ní a gbääao ní a lesio ní a zào wàaipa ní Lua gbéø pii, ¹⁹ i aà yeawázi pó wa fɔ wà a lé dɔ píio dɔ, Lua kekeá píi i pεewá.

²⁰ Lua gbää lé vño, a fɔ kewëe de lá wi a wabikε ge wi a làasookεla maamaa ní gbää pó lé zìkë wá guuo. ²¹ Aà tɔbɔ Yesudeø ní Kilisi Yesupio musu wẽ ní wẽo e gɔɔpiii! Ami.

4

Mεdoukεa

---

* **3:6** Kls 1.26-27

¹ Ma gbé pó má dε dakpεuna ū Dii yái, ma wabikèwá, á kua ká lá Lua á sisi ào dεwa. ² A kō fō ào yekōi zìabusaa ní nòseneio guu ní menao.* ³ A wεtā ào lεdoū pó bò Lua Nisīna kíi vī ba pó wá dɔkɔwa ū. ⁴ Mε mèndoε, mε Nisīnapi mèndoε. Màa zia'ea yá pó Lua á kawà mèndo l. ⁵ Dii mèndoε, mε Lua zé mèndoε ní da'ilε mèndoo. ⁶ Lua mèndoε wápii Mae ū, õme iko vī wá baadewa, ló zìke wá baade píi guu, a kú ní wá baade piio.

⁷ Kilisi gbékékè wá baadeε lá à gbadàwēe léu. ⁸ A yái a kēa láu wà mè:

Ké à dède musu ní a zìzoo,
à gbadà gbéonε.†

⁹ Aà dεdea bee mè kpelewa ni? Bee mè à pila e tɔjle nɔnau giàε. ¹⁰ Gbé pó pilapi mε gbé pɔ fεlε mà luabea ū, kέ aà gupii pa. ¹¹ Aàpi mε gbéεgbà zé aà dε zìnaç ū, gbéεanabiç, gbéεbaonakpanaç, gbéεpàsítεεç ge yádanεdeç,‡ ¹² kέ Lua gbé e wàku a zì sɔu guu, Kilisi me i zedø, ¹³ e wápii wàka Lua Né náai doú keawa aà dɔa doú guu, wí gɔ gbé kàsaaç ū Kilisi pó pò pèewà zɔo léu. ¹⁴ Màa wá dε néfénena pó wí õnɔ ní kɔnio kεnε wà ní sásaa ū lɔo. Yá dafu daané i ní sé lán ìana ge ísɔwa. ¹⁵ Wá sìana'oné ní yeanzio, wí gbá yápii musu naa Kilisi pó dε mi ûwa. ¹⁶ Naawà guu megü píi i kɔ'eu aa nakɔwa kíi zì sabai, õ megü i zìke a zéwa, mε i gbá, i zedø ní yeakɔio.§

Kua zi ní kua dafuo

---

* 4:2 Kls 3.12-13   † 4:8 Sou 68.18   ‡ 4:11 1Kln 12.28   § 4:16
Kls 2.19

17 Ayāmēto málē yā'oé n̄ Dii tō, málē á gbaò laai. Asu ào ku lán luadōnsai pó an n̄sé yāfūna dōaaanéwao. **18** An làasoo sōukù, aa kēa wēni pó Lua i kpámáwa, kē an wé sia mé an swá gbāa yái. **19** Aa n̄sé vño, aa n̄zìa kpà wisaiyāwa, aa dóe'ii bui pii kēa bii vñ. **20** Apic sō i Kilisi yādada màao. **21** A àa yá mà, a siana pó a vñ dàda á Yesudekε guu. **22** Wa ðé à okpa á dàa zi* pó dōaaaéi, asa a ðókpà á pōnidεa vāi yái. **23** A tó á n̄sēlile, á làasoo i gō dafu, **24** i dàa dafu pó Lua kēwēe kē wà e wà de láawa† sé, á kua i adoa kua siande ü yázedekε guu.

25 Bee yái à okpa mōafiliyái, á baade lí siana'o a gbédeeε,‡ asa mè doñ guon wá ü. **26** Tó á pō pà, ásu duunakeo. Asu to iatē gē kpéu à á pōpaa leo, **27** kē ásu Ibiisi gba gēklio yái. **28** Gbé pō i kpái'o yāa kpái tó. Aà wētā zì maa ke n̄ a ño, i pó e à dō taasidele. **29** Asu to yāvāie bo á léuo, sema a zede pó a gbé káfi à aikε gbé pó lé maçne. **30** Asu Lua Nisina pō yao, asa aà kua adoaε. A de seela pó Lua kēwá e wá bogɔɔzí ü. **31** Asuli iise n̄ gbēeoo. A pōkūma n̄ pōkpēneo n̄ palaa gbāao n̄ gbēsɔɔsɔao n̄ pāsì bui píio tó. **32** Aò gbēke vñ n̄ kō. Aò kō wēna vñ. A sùuuke n̄ kō lá Lua sùuukèánwaa naa Kilisiwa guu.§

5

Kua gupuau

1 Lá á dε Lua né yenzideo ü, à aà olesé. **2** Lá Kilisi yewázi à ḡi a wēnii wá yái sa'obo pó a ḡi i ke Luae

---

* **4:22** Kls 3.9-10   † **4:24** Daa 1.26   ‡ **4:25** Zkl 8.16   § **4:32**
Kls 3.13

na ū, à to yeakōi dōaaé màa sō.* ³ Lá á de Lua gbéō ū, i kū wà káaluakaá ní dōe'ii bui píio ní bilikeao ma dō á léu bauo. ⁴ Wisaiyā'oa ní yādōosai oao ní faai bēe boao maaánco lō, sema sáau yá. ⁵ Aō dō sásā kē káaluae ge dōe'iidēe ge biliidee a kpala pō bò Lua kíi ble ní Kilisioo. Pó pō gbé lē a bilike gō aà dii ū.

⁶ Asu to gbēe á sásā ní yāpā giioo. Yá bee taao mé a to Lua pōkūmabōbō a yādansaiwa. ⁷ A bāa su ào kúñnoo. ⁸ A kú yāa gusiau, tiasa naa Diiwa guu á kú gupuau. Aō ku gupua gbéō ū, ⁹ asa gupua i maa bui píi iné ní yāzēdeo ní sianao. ¹⁰ A yá pō i ka Diigu dada. ¹¹ A baa su ào kú ní gusia yākēa pō lí kāfīakēnēoo. A bō yá beeō kpē weliwē. ¹² Baa yá pō gbēpiō i ke asii guu oaá wiyāe. ¹³ Tó wà bò yá kpē gupuau, wī a sásā dō, ¹⁴ asa pō pō bò gupuau gō gupua pō ūe. A yái tò wī me:

I'ona vu fele bō geo guu,
Kilisi i gupune.

¹⁵ Aō á tāa'oze dō maamaa. Asu ào de sōūo ūo, sema sōñnao. ¹⁶ Ali yá pō Lua a zebbōé ke,† asa geoē beeō maao. ¹⁷ Ayāmeto ásu ào sōūo, ào dō lá Dii pōeā de. ¹⁸ Asu ào kú ní wēdekeao, i lalasizimáe. A to Lua Nisina paewá, ¹⁹ i faaibo ní kōo ní soōo ní Lua táasileao ní le pō Lua Nisinapi i daeo. A lesi, i Dii táasile á sō guu, ²⁰ i Mae Lua sáaukpa geopii yāpii guu ní wá Dii Yesu Kilisi tō.‡ ²¹ A misiilekōe Kilisi vīa pō á vī yái.

Gōe kua ní a nao

---

* **5:2** Boa 29.18   † **5:16** Kls 4.5   ‡ **5:20** Kls 3.16-17

22 Nœo, á baade lí misiile a záe lá i ke Diiëwa. §
23 Asa gõe mé nœ mi ū, lá Kilisi de a gâlide pó de a më
 ū mi ū an Suabana ūwa. **24** Lá gâlidepič i misiile
 Kilisié, màa sõ nœo baade lí misiile a záe yápii guu.

25 Gõeo sõ, á baade lío ye a nazi, lá Kilisi ye a
 gâlidečzi à gi a wénii n yáïwa.* **26** A n gbâsi wolo
 da'ilekeea guu n yá pó aa òo, ɔ aa gõ aà pó ū, **27** ké à n
 kpán'aeké n gawio tèbatebasai, yuunkasai, sâasai,
 gbâsisai, tâaesai. **28** Mâa à kù gõeo baade ào ye a
 nazi lá azia mëwa. Gbé pó ye a nazi ye aziai. **29** Gbëe
 lío za azia mëuo. I ble kpawà, i laaidowà, lá Kilisi
 i ke a gâlidečnewa, **30** ké wá de aà megoo ū yáï.
31 Ayâmeto gõe i go a de n a daowa, i na a nawa, aañ
 gõ lán sàwakula n gbalaowa.† **32** Yá gbia ulëa yápi
 guu, mé má è a de Kilisi n a gâlideo yá ū. **33** N beeo
 a de á yá ū sõ. A baade lío ye a nazi lá aziawa. Nœ
 sõ aàli a zá yâda.

6

Néo n Zoo

1 Néo, naa Diiwa guu àli á de n á dao yâma, asa
 bee mé maa.* **2-3** Ali á de n á dao kpela, ké ào aafia,
 i gëgë dûniau. Yá pó Lua dîle n legbëao sëian we.†

4 Maeo sõ ásuli á néo pø fëo.‡ Ali n toto, íli ledamá
 Dii gbéo negwaa ū.

5 Zoo, àli á dûnia la dii yâma n nòsemendoo
 n viao n lualua, lá Kilisi ále keëwa. **6** Asuli zi
 okunweiana kenéo. Ali Lua pœä ke n nòsepuaoo

---

§ **5:22** Kls 3.18, 1Piε 3.1   * **5:25** Kls 3.19, 1Piε 3.7   † **5:31** Daa
 2.24   * **6:1** Kls 3.20   † **6:2-3** Bøa 20.12   ‡ **6:4** Kls 3.21

Kilisi zōo ū. ⁷ Ali zīkē ní ãiao, lá Dii álé keèwa, i kē gbēnazina no. ⁸ Aō dō kē Dii a baade maakea fiaboè, zō ge wéé. §

⁹ Diič sō àli kēnē màa lō.* A yāpāsī' oané tō. Aō dō kē ampič ní ápič píi, á Dii ku musu, ili gbēe zāboo.

Gōkēbō pō Lua kpàwáč

¹⁰ Yá pō gōn kē: Aō gbāa naa Diiwa guu ní aà iko gbāa zōo. ¹¹ A gōkēbō pō Lua kpàwáč da píi, kē à e ze gíügiū, í Ibiisi dōfō. ¹² Asa i kē gbēnazinač wále dēekaínōo, sema nisín vāi pō kú musu. Aa dē dúniač bee gusia kiblenac ū ní ní mideo ní ní ikodeo. ¹³ Ayāmeto ào gōkēbōpič kūa píi, kē à fō ze gi gō vāi zí, í gō zea gíügiū apii kē láaa gbea. ¹⁴ Aō zea gbāa, í siiana dō ápi asana ū, í yázede da mō ula ū.† ¹⁵ A kēa na ní Luao baokpaa aia kpa kyale ū,‡ ¹⁶ í luanaaikēa kūa sèngbao ū gōpīi, kē à fō ze zō Setāu kagbaonē píi. ¹⁷ A suabaa si kpa mō fùa ū,§ í Luao yá pō dē aà Nisīna fēnda ū kūa. ¹⁸ Alič wabikē gōpīi, í Luao dōnle gbea yápīi guu ní aà Nisīna dōaaaéo. Ali a itēkē ní mena zōo, í wabikē Luao gbēonē píi. ¹⁹ A wabikemee sō, kē tō málē yā'o, Luao ma gba lé mà a bao asii oné sōdeedeesi. ²⁰ Baonapi yái má dē kōo pō wa dàkpēu ū. Aō wabikemee mà kpa sōdeedeesi, lá à kū mà owa.

Ləzaamá

²¹ Wá gbēdo yenzide Tisiki, Dii zīkennáaide, a ma yāč píi baokpaé, kē à e ào ma kua dō. ²² Ma aà zìwá, kē aà wá kua oéé, á nòsé i níni.*

---

§ **6:8** Kls 3.22-25   * **6:9** Kls 4.1   † **6:14** Isa 11.5, 59.17   ‡ **6:15**

Isa 52.7   § **6:17** Isa 59.17   * **6:22** Kls 4.7-8

²³ Mae Lua ní Dii Yesu Kilisio wá gbéo gba aafia, aa ní yeakɔi káfiné ní ní Lua náai pó aale k eo. ²⁴ Lua gbékeké gbé pó ye wá Dii Yesu Kilisizi láasaiɔnɛ mípii.

**Bibeli Luayātaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayātaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

xiii

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9